

Telen met toekomst is door PPO en DLV Plant bv ontwikkeld in opdracht van LNV

Nieuwsbrief nr. 13 September 2006

In het praktijknetwerk Telen met toekomst werken agrarische ondernemers samen met PPO en DLV Plant aan duurzame bedrijfssystemen voor akkerbouw, vollegrondsgroenteteelt, bloembollen, fruitteelt, boomteelt, glastuinbouw en champignonteelt. Het project wordt gefinancierd door het ministerie van LNV. Via deze nieuwsbrief wordt u op de hoogte gehouden van actuele ontwikkelingen. U kunt zich voor deze nieuwsbrief aanmelden via www.telenmettoekomst.nl of een mail sturen naar info@telenmettoekomst.nl

Klik [hier](#) als u deze nieuwsbrief niet meer wenst te ontvangen

Inhoud:

- ☞ [Algemeen](#)
 - [Veel interesse voor Beslist Beter](#)
- ☞ [Akkerbouw & Vollegrondsgroente](#)
 - [Loofdoding met N-sensor](#)
 - [Demo van Telen met toekomst op uiendag](#)
 - [Aa en Maas verstuurt tweede brochure met tips](#)
 - [Openmiddag rondom bemesting in prei](#)
- ☞ [Maïsteelt](#)
 - [Maïsmantifestatie druk bezocht](#)
- ☞ [Boomteelt](#)
 - [Samenwerking met toeleveranciers resulteert in interessante middag](#)

- ☞ [Bloembollen](#)
 - [Telers bewust van risico's bolbeschadiging](#)
 - [Precisiebemesting en aaltjesbestrijding in lelieteelt](#)
- ☞ [Fruitteelt](#)
 - [Schurft goed met venturidoppen te bestrijden](#)
- ☞ [Glastuinbouw](#)
 - [Samenwerken met Brinkman aan een duurzame teelt](#)
 - [Milieueffectenkaarten glastuinbouw](#)

Algemeen

Veel interesse voor Beslist Beter

In totaal 200 telers maken dit jaar met subsidie kennis met Beslissing Ondersteunende Systemen (BOSsen) via het project Beslist Beter. De helft van de bedrijven zijn ook deelnemers van het praktijknetwerk Telen met toekomst. Het project Beslist Beter is opgezet om telers te stimuleren gebruik te maken van BOSsen om het optimale spuitmoment te bepalen. Voor de bestrijding van diverse ziekten zijn modellen ontwikkeld die de ziektedruk weergeven op basis van onder meer de weersomstandigheden. GEWIS (Gewasbescherming En Weer Informatie Systeem) speelt binnen de BOSsen een speciale rol voor het bepalen van het juiste spuitmoment. Door op het juiste moment te spuiten kan het effect worden verbeterd en het aantal bespuitingen worden verminderd. Beslist Beter is een project van DLV Plant, Opticrop, Bodata en PPO en wordt gefinancierd door het Ministerie van LNV en de Europese Unie. Meer informatie staat op www.Beslistbeter.nl of bij Lubbert van den Brink, lubbert.vandenbrink@wur.nl

Akkerbouw & Vollegrondsgroente

Loofdoding met N-sensor

Op één van de praktijkbedrijven van Telen met toekomst wordt binnenkort een test uitgevoerd met loofdoding van aardappelen op basis van de N-sensor. De N-sensor wordt al enige tijd in graan toegepast om de biomassa van het gewas te meten, zodat er vervolgens gericht kan worden bijgemest. Praktijkonderzoek Plant en Omgeving en Plant Research International hebben vorig jaar de N-sensor gebruikt om plaats specifiek de biomassa van een aardappelgewas te meten en aan de hand daarvan de juiste dosering loofdodingsmiddel te bepalen. Uit de eerste proeven bleek dat een flinke besparing van het middel Reglone mogelijk was. De methode wordt daarom dit jaar in de praktijk getest. Met een 24 meter brede veldspuit uitgerust met een middeleninjectiesysteem wordt plaats specifiek de juiste dosering gegeven. Er wordt daarbij samengewerkt tussen de projecten Telen met toekomst, 'De smaak van morgen' en 'GEO Logisch'. Dit laatste is een project voor de landbouw in de provincie Flevoland dat innovatieve en toekomstgerichte ontwikkelingen op het terrein van GPS en GIS verder wil ontwikkelen en demonstreren.

Meer informatie Albert Jan Olijve, albertjan.olijve@wur.nl

Demo van Telen met toekomst op uierendag

Bijna 2000 bezoekers bezochten vrijdag 18 augustus de jaarlijkse Uierendag te Colijnsplaat georganiseerd door het Uien Innovatie- en Kennis Centrum (UIKC). De dag bood informatie op het gebied van veredeling, teelt, bemesting, gewasbescherming, techniek, verwerking en afzet. Bij demo's met schimmelbestrijding lag een demo van Telen met toekomst. Deze toonde dat uientelers hun gewasbescherming gericht kunnen uitvoeren als ze gebruik maken van het adviesstelsel van Opticrop. Dit systeem adviseert op basis van actuele weersgegevens en de weersverwachting wanneer een bespuiting zinvol is. Tegen valse meeldauw werd slechts vier keer gespoten terwijl de andere proefobjecten vijf keer werden gespoten. Verder werd pas op 15 augustus de eerste bespuiting tegen bladvlekkenziekte uitgevoerd. Hiermee bleek opnieuw dat het aantal bespuitingen tegen bladvlekkenziekte in een droog seizoen met behulp van een adviesstelsel beperkt kan blijven.

Meer informatie Cor van Oers, c.a.f.van.oers@dlv.nl of www.telenmettoekomst.nl

Aa en Maas verstuurt tweede brochure met tips

Zo'n 3300 akkerbouwers en maïstelers in het waterschapgebied Aa en Maas hebben onlangs de tweede brochure 'Tips voor telen met toekomst ontvangen'. Het waterschap wil graag samen met agrarische ondernemers werken aan een goede kwaliteit van het oppervlakte water. In de brochure staan tips over nieuwe milieuvriendelijke maatregelen. De brochure is te vinden op www.telenmettoekomst.nl
Meer informatie Jacob Dogterom, j.dogterom@dlv.nl of Brigitte Kroonen-Backbier, brigitte.kroonen@wur.nl

Openmiddag rondom bemesting in prei

Op 27 oktober organiseren Telen met toekomst, Praktijkonderzoek Plant & Omgeving (PPO) en LTO-groeiservice een open middag in Vredepeel. Centraal staat de bemesting in prei in relatie met de nieuwe mestwetgeving. Mark Heijmans presenteert vanuit de ZLTO de laatste ontwikkelingen op gebied van de mestwetgeving en de nieuwe Kaderrichtlijn Water. In een demo in samenwerking met meststoffenleveranciers wordt het resultaat zichtbaar van tien verschillende meststoffen en/of bemestingssystemen.
Daarnaast wordt aandacht geschonken aan het gebruik van mycorrhiza's, fertigatie en het composteren van gewasresten. Tevens zijn de laatste resultaten te zien van een aantal beproefde beheersmaatregelen ter voorkoming van Pseudomonas. De middag bij PPO-agv in Vredepeel is bedoeld voor preitelers en betrokken intermediairen. De infostands zijn geopend vanaf 13.00 uur, het programma start om 13.30 uur.
Meer informatie Jacques Rovers, jacques.rovers@wur.nl

Maïsteelt

Maïsmantifestatie druk bezocht

De Nederlandse Maïsmantifestatie op 7 september en de voormantifestatie op 22 juni, georganiseerd door PPO-agv Vredepeel en Agerland, zijn succesvol verlopen. Telen met toekomst leverde aan beide bijeenkomsten een grote bijdrage. Ruim 400 maïstelers en loonwerkers brachten een bezoek aan de voormantifestatie die in het teken stond van een schone en rendabele maïsteelt. De Nederlandse Maïsmantifestatie trok 800 bezoekers. Naast een grote bedrijvenmarkt waren verschillende demo's te bekijken. De demo's en proeven voor duurzame onkruidbestrijding zijn opgezet door Telen met toekomst. Om te komen tot een duurzame onkruidbestrijding in maïs had de groep loonwerkers van het praktijknetwerk Telen met toekomst ook een aantal andere wensen kenbaar gemaakt voor de invulling van demo's en proeven. De loonwerkgroep is begin januari in nauw overleg met CUMELA opgezet.
Meer informatie Brigitte Kroonen-Backbier, brigitte.kroonen@wur.nl of kijk op de site www.maismanifestatie.nl. Onder het kopje informatie is een informatiebulletin gewasbescherming en een katern met interviews te vinden.

Boomteelt

Samenwerking met toeleveranciers resulteert in interessante middag

Het adviessysteem GEWIS was één van de thema's van de open middag die 9 augustus plaatsvond op het kernbedrijf voor pot-en containerteelt in West Brabant. GEWIS is een adviessysteem om het optimale spuitmoment te bepalen door rekening te houden met de weersomstandigheden. Opticrop gaf een toelichting op de mogelijkheden van GEWIS en de deelnemers van Telen met toekomst vulden het verhaal aan met hun ervaringen. Zij ondervinden dat enige praktische invulling van de adviezen nodig blijft. Koppert en PPO toonden vervolgens diverse proeven met biologische bestrijding in verschillende gewassen. De combinatie van presentaties, de uitwisseling van praktijkervaringen en het bekijken en bespreken van proeven leverden interessante en levendige discussies op.

Meer informatie Eugene van Abeelen, a.c.m.m.van.abeelen@dlv.nl

Bloembollen

Telers bewust van risico's bolbeschadiging

Bollentelers ondervinden in toenemende mate problemen met 'agressief snot' in hyacinten. Dit wordt veroorzaakt door de bacterie *Erwinia chrysanthemi*. Beschadigingen zijn een belangrijke invalspoor voor bacteriën. Telen met toekomst besteedde de afgelopen periode daarom veel aandacht aan het voorkomen van beschadigingen bij de oogst en verwerking. De verwerkingslijnen van de deelnemers zijn getest met een elektronische bol op het veroorzaken van beschadigingen. De elektronische bol geeft signalen af bij een (te) harde behandeling. De telers waren verrast door de uitkomst van de metingen. De beschadiging tijdens de verwerking viel in veel gevallen tegen.

Telers kunnen zelf de mate van beschadiging verminderen met kleine aanpassingen zoals het aanbrennen

van rubber op valplekken, het beperken van de valhoogte en het beperken van de snelheid van de verwerkingslijn. Meer informatie Bert van der Weijden, g.j.m.van.der.weijden@dlv.nl

Precisiebemesting en aaltjesbestrijding in lelieteelt

Telen met toekomst heeft 18 augustus een actieve bijdrage geleverd aan de open middag voor lelietelers in Noord- en Oost Nederland. Groepen lelietelers kregen een toelichting bij verschillende demo's en proeven. Telen met toekomst demonstreerde een rijdende trekker van de firma Popken uit Smilde op basis van GPS. Het systeem maakt precisiebemesting in de lelieteelt mogelijk. Verder leverde Telen met toekomst samen HLB uit Wijster en Proeftuin Zwaagdijk informatie aan telers over de teelt van Tagetes en de aaltjesbestrijdende werking. De provincie Drenthe stimuleert de Tagetesteelt om milieuvriendelijke teeltmethoden te bevorderen.

Meer informatie Jan Brouwer, jan.brouwer@wur.nl

Fruitteelt

Schurft goed met venturidoppen te bestrijden

Schurft in appels is net zo goed te bestrijden met venturidoppen als met standaarddoppen. Dat is de ervaring na het uitvoeren van verschillende praktijkbespuitingen binnen Telen met toekomst. Zestien telers verdeeld over de fruitteeltgroepen in Utrecht, Gelderland, Flevoland en Zeeland hebben afgelopen jaar een deel van hun perceel gespoten met standaarddoppen en een ander deel met venturidoppen. Het resultaat van beide doppen was vergelijkbaar. Venturidoppen geven echter een grovere druppel en daarmee minder drift. Het gebruik is dus gunstig om de emissie van gewasbeschermingsmiddelen te beperken. Wel vraagt het aanmaken van het middel iets meer aandacht. Omdat sommige venturidoppen sneller verstopt kunnen raken, is het belangrijk het middel goed op te lossen en schone doppen te gebruiken.

Meer informatie Marcel Wenneker, marcel.wenneker@wur.nl

Glastuinbouw

Samenwerken met Brinkman aan een duurzame teelt

Op 11 september heeft Telen met toekomst voor gewasbeschermingsadviseurs van Brinkman Agro een informatie- en discussiebijeenkomst georganiseerd over duurzame gewasbescherming in de glastuinbouw. De agenda was in overleg met Brinkman samengesteld en bestond uit presentaties van recente onderzoeksresultaten en veel ruimte voor discussie. Belangrijke gespreksonderwerpen waren de mogelijkheden en beperkingen met roofmijten en biologische- en chemische correctiemiddelen. Brinkman Agro en Telen met toekomst hebben beide de ambitie om duurzame gewasbescherming te promoten. In de discussie is gezocht naar mogelijkheden om dit gezamenlijk vorm te geven. Als eerstvolgende activiteit wordt op 13 oktober een openmiddag op een chrysantenbedrijf georganiseerd.

Meer informatie Ellen Beerling, ellen.beerling@wur.nl

Milieueffectkaarten glastuinbouw

Glastuinders uit diverse studiegroepen van Telen met toekomst hebben behoefte aan informatie over de milieubelasting van middelen. In navolging van andere sectoren, stelt Telen met toekomst daarom ook voor een aantal glastuinbouwgewassen milieueffectkaarten samen. Op deze kaarten staat informatie die telers moet helpen bij een 'duurzame middelenkeuze'. Dit betekent dat er naast milieubelasting ook informatie over neveneffecten op natuurlijke vijanden en resistentiegevoeligheid wordt gegeven. Voor de kaarten wordt gebruik gemaakt van de milieumeetlat van CLM en de neveneffecten databases van Biobest en Koppert. Nefyto en Artemis verlenen hun medewerking door de inhoud te controleren op correctheid. Voor de verspreiding van de kaarten wordt samengewerkt met diverse toeleveranciers en LTO Groeiservice.

Meer informatie Ellen Beerling, ellen.beerling@wur.nl